

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-59>

**TRANSLATION OF LEGAL TERMS USED
IN ECONOMIC DISCOURSE**

**ПЕРЕКЛАД ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ,
ЯКІ ВЖИВАЮТЬСЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ**

Humovska I. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Foreign Languages and Information
and Communication Technologies,
West Ukrainian National University
Ternopil, Ukraine*

Гумовська І. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов та
інформаційно-комунікаційних
технологій,
Західноукраїнський національний
університет
м. Тернопіль, Україна*

Проблемам перекладу, семантичної еволюції та семантизації приділено увагу у низці праць, зокрема цікавими для нашого дослідження є роботи О.Балацької, Т.Кияка, О.Куц, С.Педашева, Ф.Палмера, В.Овчаренко, Л.Козуб, М.Гузинець, Г.Кличкова та ін. Функції термінів у фахових текстах та їх переклад розглядає Т.Кияк. Він дослідив особливості лексики фахового тексту, запропонував її класифікацію, виділив закономірності побудови фахових текстів, класифікував фахові мови. Український лінгвіст зазначив, що фахові тексти розрізняються на текстовому й термінологічному рівнях [5]. Питаннями семантики термінологічних структур, у цілому різні аспекти, аналізує Ф. Палмер. Учений визначив семантику як термін, що спеціально вживається для співвідношення його із вивченням значення [14]. Карабан В.І. у своїх працях вивчає особливості перекладу англійської наукової та граматичні труднощі та жанрово-стилістичні проблеми у цій сфері [4].

Оскільки ми розглядаємо терміни, які вживаються в економічній літературі різних жанрів, то слід згадати, що значну роль у процесах термінологічної семантизації та десемантизації відіграє контекст. Семантику та структуру науково-технічного терміна аналізує В.Овчаренко. Лінгвіст вважає, що коли його власне значення перестає відповідати термінологічному значенню, то змінюється термін загалом, модифікується його формально-семантична структура, і ця відповідність відновлюється за рахунок зміни власного значення знака, що виступає як термін [6, с. 30].

Лінгвісти також наголошують на доцільності включення соціологічного контексту в значення будь-якого слова. Вважається, що розмежування семантичних і стилістичних аспектів терміносистем, а також диференціація кожного з них становить значний інтерес в плані методології дискурсного дослідження – актуалізації структури і семантики, форми змісту, прагматики і стилістики.

Таке розуміння контексту практично реалізувалось у дослідженнях окремих термінологічних систем – юридичної, економічної та інших. У нашій праці ми певною мірою застосовуємо це для аналізу кореляції двох терміносистем – юридичної та економічної, для розуміння особливостей сучасного (юридично обґрунтованого) економічного дискурсу, тобто для більш кваліфікованої аргументації правових аспектів літератури економічного жанру.

Ми проводимо дослідження юридичних та економічних термінів здебільшого в рамках структурно-семантичного аналізу, в системі відповідного дискурсу – економічна термінологія в економічному дискурсі, юридична – в юридичному і т. д. Вперше досліджується проблема функціонування юридичної термінології в економічному дискурсі, а також семантичного поля юридичної термінології в структурі економічного дискурсу.

Для нашої роботи важливо розглядати семантичні поля за ступенем зберігання значення в певній вузькоспеціальній галузі, а також за прагматикою самого контексту. В економічному дискурсі правничий термін може зберігати значення повністю, зберігати його частково або повністю його втрачати.

Ми проаналізували юридичні терміни на предмет збереження чи втрати первісної семантики, це такі терміни: *term, contract, tort, fraud, law* та ін. Семантиці у сфері економічних текстів різних жанрів відповідають близько 99,6% термінів і вони перекладаються однаково, близько 0,2% термінів частково можуть реалізувати значення того чи іншого юридичного терміноелемента, їх переклад здійснюють з урахуванням контексту. Варто також зазначити, що спостерігаються і процеси десемантизації згаданих термінів у структурі економічного дискурсу (0,2% термінів). Виявлено ще й випадки, коли одночасно в різних економічних контекстах терміноелементи юридичної терміносистеми можуть зберігати юридичну семантику, частково реалізовувати її і повністю зберігати. Таких термінів виявилось два: *valid, capacity*.

Ми дійшли висновку, що правничі терміноелементи частіше використовуються в структурі економічних текстів. Високий показник відповідності юридичному значенню термінів в економічному дискурсі пояснюється передусім тісним зв'язком економічних процесів з

правознавчими. Юридичні терміни входять у підмову економіки на рівні її різних жанрів: монографічної літератури на економічну тематику (наприклад, монографії, статті, доповіді, дисертації), науково-популярної літератури на економічну тематику, газетного жанру з питань економічного життя, економічної документації (наприклад, контрактів, угод). У всіх цих жанрах економічної літератури простежується функціонування юридичної лексики, термінології, термінологічних словосполучень. Ми зафіксували спільні та індивідуальні риси щодо семантичної реалізації, соціальної та культурологічної орієнтації. Дослідження та розгляд цих питань полегшить реалізацію перекладу фахової літератури на професійному рівні.

Література:

1. Абабілова Н.М., Білокамінська В.Л. Особливості перекладу термінів українською мовою. «Молодий вчений». № 2 (17). 2015. С.126-128.
2. Балацька О.Л., Куц О.В., Педашев С.А. Особливості англо-українського перекладу багатокомпонентних термінів: лексичні трансформації. «Молодий вчений». № 5.1 (69.1). 2019. С.14-17.
3. Гузинець М., Козуб Л. *Специфіка перекладу термінів в підмові аграрної галузі*. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» (Вип.55). 2015. С. 73-74.
4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця, Нова книга, 2002. С. 315-407
5. Кияк Т.Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. Вип. 32.2007. С. 104-108.
6. Овчаренко В. М. Структура і семантика науково-технічного терміна. Харків, 1968. 72 с.
7. Сніговська О.В. Особливості перекладу англійських і новогорьцьких економічних багатокомпонентних термінів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 61. 2016. С. 329–332.
8. Adamson J. Basic Law and the Legal Environment of Business. Chicago, 2006. 630p.
9. Dorothy Duplessis Canadian Business and the Law. Solution Manual. 5th Edition. 2014. 171p.
10. Epstein M., Spalding A. The Accountant's Guide to Legal Liability and Ethics. Irwin, Inc., 1993. 296 p.
11. Jill Wieber Lens Honest Confusion: The Purpose of Compensatory Damages in Tort and Fraudulent Misrepresentation, available at: https://kuscholarworks.ku.edu/bitstream/handle/1808/20178/02-Lens_Final.pdf?sequence=1.

12. Oakland J. Total Quality Management. Butterworth-Heinemann. 2004. 370 p.
13. Okoye Emmanuel Ikechukwu An Evaluation of the Effect of Fraud and Related Financial Crimes on the Nigerian Economy, available at: https://www.researchgate.net/publication/320627480_An_Evaluation_of_the_Effect_of_Fraud_and_Related_Financial_Crimes_on_the_Nigerian_Economy.
14. Palmer F. R. Semantics. A new outline. Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
15. Rayburn L. Principles of Cost Accounting. Irwin, Inc., 1995. 1464 p.
16. Rudden B. Basic Community Laws. Oxford. 2000. 301 p.
17. Wallace R. International Law. London. 2005. 311 p.
18. Xin, Qingquan The economic consequences of financial fraud: evidence from the product market in China, available at: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21697213.2018.1480005>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-60>

**PRAGMATIC MEANINGS OF SPEECH INDICATOR
OF INDIFFERENCE (BASED ON THE NOVEL
«ASSASSIN'S APPRENTICE» BY ROBIN HOBB)**

**ПРАГМАТИЧНІ ЗНАЧЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОКАЗНИКІВ
БАЙДУЖОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ
«УЧЕНЬ ВБИВЦІ» РОБІН ХОББ)**

Davydenko N. I.

*Associate Professor at the Department
of Theory and Practice of Translation,
Public Joint Stock Company affiliate
«Private High Education Institution
«Zaporizhzhia Institute of Economics
and Information Technologies» in the
city of Kryvyi Rih»
Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region,
Ukraine*

Давиденко Н. І.

*доцент кафедри теорії та практики
перекладу,
Відокремлений підрозділ приватного
акціонерного товариства
«Приватний вищий навчальний
заклад «Запорізький інститут
економіки та інформаційних
технологій» у м. Кривий Ріг
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська
область, Україна*

У непростих умовах сьогодення, одним із напрямків науки про мову, який все більше привертає увагу лінгвістів, є лінгвопрагматика, яка знаходиться на перетинанні інтересів багатьох наук. Дослідне поле сучасної лінгвістичної прагматики ... включає в себе всі ті умови, за яких людина використовує мовні засоби у спілкуванні. Це передусім умови